

LA SENYERA FEDERAL

Porta-veu de la Joventut Republicana Federal

Any II	REDACCIÓ: August, 14, baixos ADMINISTRACIÓ: Plassa Olózaga, 10, ent. No responem dels articles firmats.	Tarragona 13 Setembre de 1908	Preus de subscripció Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre, 1'50 pts. Estranger..... 2'00	Nom. 50
--------	---	-------------------------------	--	---------

Del Mestre

LA LIBERTAD

LIBERTAD MORAL

—¿Te dices moralmente libre?
—Y lo soy.
—¿Amas el bien?
—Lo amo.
—¿Lo realizas siempre?
—¡Que más quisiera!
—y el mal ¿lo odias de corazón?
—Lo odio.
¿No lo obras nunca?
—Si nunca lo obrase, más sosegada tendría la conciencia.
—Haces lo que no quieres, dejas de hacer lo que quieres y te consideras libre?
—Que no obre yo el bien ni evite el mal no significa que no pueda.
—¿Cómo tu poder y tu querer no andan acordes?
—La voluntad es floja, y en todos sus actos se ajusta al bien que la solicita.
—¿Por qué?
—Porque la estimulan en sentido contrario la pasión y el vicio: ya el propio interés, ya la ambición, ya el orgullo, ya la envidia, ya torpes apetitos.
—¿Es esa para tí la sola causa?
—No acierto á ver otra.
—¿Estás siempre seguro de distinguir el bien del mal? ¿No te los confunden nunca las ideas y los sentimientos de los demás, las creencias que de los labios de tu madre recogiste, las contradicciones de tu propio entendimiento?
Por falsas ideas de honor va el hombre al duelo y al suicidio, mata la mujer en su seno al hijo del estupro y arma la nación su brazo contra el extranjero. Por falsas ideas de gloria, recorre el conquistador la tierra, llevando en la grupa á la muerte. Por la falsa economía que entre nosotros reina, encarecemos á porfía los servicios que prestamos, y vendemos á precios fabulosos los dones que graciosamente recibimos de la naturaleza. Merced á la general costumbre, buscamos ya sin repugnancia el lucro en estériles agios, en la pobreza de nuestros semejantes y en los mismos azotes que de vez en cuando nos afligen. Tú, noble, miras aún con desdén al de baja cuna y apenas te atreves á pisar los umbrales de la casa del pobre. Ni miras tampoco con el mismo amor al judío que al cristiano, al hombre salvaje que al hombre culto, al negro de Africa que al blanco de Europa.
Te acercas de día en día á la libertad, porque de día en día vas venciendo tus preocupaciones sociales; tardarás en conseguirla.
—¿Cómo! ¿cambia también á tu juicio la ley moral? ¿No es la misma en todos los tiempos y en todos los pueblos?
—Nada hay en nosotros que no esté sujeto á mudanza. Nuestra ley moral no pudo ser la de los pueblos antropófagos, ni la de los que rociaron con sangre las

aras de los que admitieron la esclavitud por base de vida y de riqueza, ni la de los que concedieron al padre sobre el hijo el derecho de vida y muerte. Tu conciencia ¿cómo ha de ser nunca igual á la del bárbaro asesino que mata por matar y se complace en el espanto y el estertor de sus victimas; ni á la del infame que goza destruyendo la paz de las familias y siembra por donde quiera que pasa la discordia, ni á la del padre ó la madre que prostituyen el cuerpo de sus hijas?

En el hombre y en la humanidad la conciencia se va formando y desenvolviendo como las demás facultades del espíritu. Cambia, ó por lo menos se modifica la ley moral con las diversas fases de ese desarrollo.

—¿Quién es entonces responsable de sus actos?

Calla, calla. No suscites hoy por hoy tan obscuro problema. El mundo moral se abisma ante mis ojos.

F. PI Y MARGALL.

Discrepancias

XI

Continuant la nostra tasca, seguim avui parlant dels *deberes* que'ns diu la fulla que comentem, qu'hem de seguir.

Els rics, diu, han de fer bon ús de llurs riqueses, no deixarse portar pel luxe y acudir al socorro dels necessitats.

L'exemple ens els donen els rics que professen la religió catòlica, puig fan tan bon ús de llurs riqueses, que la majoria se dediquen á tallar els cuponets tan tranquilament, lluint els millors trajes y socorren als pobres necessitats ab la consegüent frase: *Deu vos ampari*.

Tots ho sabem perquè tots ho veiem lo que acabem de manifestar. Els pobres son amparats sempre pels pobres mateixos, puig els rics no se'n recorden dels que necessiten aliment y abric pera'ls cos, puig com qu'ells no han petit mai fam, no saben lo qu'es. ¿Què n'hem de fer que hi hagi institucions benèfiques que portin el nom marcadament catòlic ó cristià? Indaguem el per qué d'aquelles institucions y veurem desseguida'ls fins particulars y les conveniencies pera que han estat creades. Un dels nostres mes brillants escriptors, En Santiago Rusiñol, ens ho pinta al viu en aquell segon acte hermosissim d'*El Mistic*. ¿No coneix aquesta obra'l senyor M. B. autor de la fulla? Doncs li recomanem; llegíxila aixis com altres obres d'aquest autor en les que hi veurá tot el podrimé de l'actual societat.

Un altre dels *deberes* que diu la fulla es el que copiém literament:

«Los POBRES han de conformarse con las disposiciones de la divina Providencia que quiere ó permite su pobreza, como las demás tribulaciones de la presente vida, procurar el remedio de su necesidad por medios lícitos, agradecer á Dios la predilección que tiene á los

pobres y aprovecharse de la mayor facilidad de atesorar medios para el cielo?»

Ja ho veuen fins aont arriba la bondat de les doctrines dels catòlics. Els pobres s'han de conformar, vulgues ó no, ab la seva desgracia ó ab la seva sort, com milló els hi sembli; han de agrairli al bon Deu la seva voluntat de que aquells pobres sers humans, germans dels demés, no puguin ni somniar ab poder disfrutar d'una infima participació de la felicitat. Si, han de procurarse ells mateixos el remei de les seves necessitats pero ab medis lícits... Oh, és consolador, es confortador tot lo que l'articulista preté que'ls pobres fassin y practiquin tot pera major gloria de Deu, *que vol o permet la llur pobresa*...

Y, además de tot aixó, com si no hagués encara al pobre purgat prou pecats que no ha comés,—y si'ls ha comés ha sigut á indicis d'altres sers mes sabis, mes bons y més perfectes qu'ell—encara ha de *atesorar medios para el cielo*, pera poder gosar de la gloria celestial al morir...

Doctrines son aquestes que no poden de cap manera convencer a ningú, es a dir, a ningú que pensi una mica y vulgui ésser sincer y obrar ab llealtat. Vagi el senyor articulista a consultar als pobres pera saber si s'hi conformen ab lo qu'ell té la ocurrencia de atribuir com a debers dels que's diuen y son catòlics. ¿Sab lo que li contestaran, segurament? Que's posi el senyor M. B. al lloc dels pobres y allavors practiqui tot lo qu'ara predica!

A veure si aixis, dintre la realitat, tindrà la *sans facon* de fer aquestes afirmacions que tan poc favor fan als que les sostenen!

PAU CATALÁ Y ROS.

A una madre

Un dia te oigo, pobre mujer, quejarte de tener que cumplir tu misión de madre, y yo te compadezco porque sé cuan penoso es el verse obligado á desempeñar un cargo para el cual no es apto.

Tú, cómo tantas otras madres que no han recibido la debida educación para ejercer sus delicadas funciones, al procrear hijos os forjáis la ilusión de que han de salir á medida de vuestros deseos, y así resulta que les haceis objeto de todas vuestras ternuras mientras son pequeñitos é incapaces por lo tanto de hacer ni pensar cosa alguna por si mismos; mas tan pronto como su personalidad empieza á manifestarse, si ésta no resulta del todo conforme á lo que vosotros os habíais imaginado que debía ser, soleis maltratarles de palabra y de obra, creyendo equivocadamente que el mostrarlos de continuo enojadas con ellos es corregir sus defectos.

Y cuando se os hace observar que tal modo de proceder es contraproducente, toda vez que los niños acostumbrados á oír gritos á todas horas acaban pronto

por no hacer ningún caso de cuanto se les dice, os disgustáis y tratáis de demostrar que vuestros hijos son de peor indole que aquellas cuyas bellas cualidades son el encanto de cuanto les tratan.

¿Cuántas veces te oigo á tí exclamar indignada que no hay chicos tan desobedientes como los tuyos!

Y no echas de ver que si no te obedecen no es porque sean peores que otros, sino porque no reconocen en tí autoridad ninguna para mandarles.

Por una parte les reprendes si dicen malas palabras, mientras tú no tienes inconveniente en decirlas y por otra les castigas si les experimentas una mentira en tanto que tú les engañas á ellos con frecuencia.

Es cosa de todos los dias el amenazar á los niños con mandarles á la cama sin cenar si no hacen tal ó cual cosa, y por mas que la cosa no se haya hecho, al llegar la hora de cenar, el pequeño rebelde cena y se acuesta como los demás, después de haberle prometido con juramento, á lo menos por milésima vez, que aquel es el último día que se le perdona su desobediencia.

¿Cómo no ha de reirse el niño de tales amenazas y de tales juramentos?

Luego dices para justificarte que tu corazón no te permitió hacer acostar á la criatura sin cenar y preguntas si obraste mal siendo indulgente para con aquel tierno sér cuya falta de reflexión tuviste en cuenta mientras te pedía con lágrimas que le perdonaras que ya no lo volvería á hacer.

No, no obraste mal dando de cenar á tu hijo, si no todo lo contrario, pero faltas y mucho siempre que le amenazas con castigos que no tienes intención de ejecutar, pues esta tu inconsecuencia aleja de su ánimo tanto el temor como el respeto.

Igualmente funesto para la autoridad materna es el hacer á los niños promesas de cosas buenas que luego no se cumplen, y considerándolo así, me causó muy triste impresión el oír no hace mucho á uno de tus hijos que se negaba á ejecutar una orden tuya porque decía que no creía te dieras lo que le prometías en recompensa; por cuanto otras veces le habías engañado.

Esto que para tí no tiene la más mínima importancia, es en realidad de gran trascendencia, y debería enseñarte la necesidad de no prometer á los niños nada bueno ni malo que no estuvieras dispuesta á cumplir.

Si te decidieras á obrar así, si emprendieras la obra santa de enseñar á tus hijos á obrar bien observando tú una conducta ejemplar en los mas insignificantes detalles de la vida, no lo dudes, tu hogar que hoy es según tu propia confesión, un lugar de tormento, se transformaría como por encanto, en un paraíso de dicha.

MARIA TRULLS DE RUBIO.

(De El Igualadino.)

Del Nostre Programa

Entregats els serveis y las obres públics a associacions obreres, s'ont per sa organització n'hi hagi capasses de portarles a cap, facilitantse a n'aquestes associacions el credit per Bancs públics;

Indiscutible es el gran millorament que obtindria la classe obrera ab les garanties esmentades.

B'ix d'... que...

L'obrer considerantse ab igual dret que tot home nat a la terra, per fruir els goijos y penes de la vida, vol desterrar de sobre seu l'humillat nom d'assalariat; vol arreballar a n'aquets homes que s'anomenen rics y quals riqueses serveixen per fer treballar a cert nombre d'obrers, vivint ells descansadament, vol transformar la societat actual, burocrática, en un'altra purificada per la Democracia; vol llibertat.

La llibertat se consegueix per medi de l'instrucció; la ciencia ens descobreix a cada moment nous horitzons, que perfeccionen les nostres costums, més, com que l'instrucció, avui per avui, te per medi la riquesa es el motiu que més adelanta la llibertat material, que la llibertat moral.

A escampar l'instrucció entre la classe proletaria, tendeix el Programa Federal.

Ella es el foc de viva llum, qu'ens mostrara el lliure camí de la nostra reivindicació.

Per xó lluitem nosaltres, per implantar un sistema de govern que, ja, no dicta lleis per restringir algú dret a la classe obrera, sino que'ls apoia facilitantlosi medis perque no'ls calgui anar a caure a mans dels rics; entregant les obres y'ls serveis públics a associacions obreres, cultivant aixís l'amor el socialisme y perque no puguin trobarhi dificultats estableix Bancs públics, ont tenen credit obert.

J. Jové.

Palesa contradicció

La Cruz, el nostre excelent periódic católic, l'altre dia ens va obsequiar ab un article copiat de *El Correo*, en quin article's posava de manifest lo ridicol que resulta'l fer ostentació de les condecoracions y altres coses per l'estil.

No estava mal tractat y perque puguin jutjar els nostres llegidors, ens permetém retallarne una mostra:

"La vanidad es sin duda alguna entre los defectos que son parte inherente de la humanidad, el que con más diversidad de formas se manifiesta.

Cruces, bandas, condecoraciones, nacionales y extranjeras, son la obsesión de muchos, dándose el caso curioso de que a veces todas parecen pocas y se apela a distintos medios para poder lucir una más."

Al publicarho *La Cruz* y no ferhi cap comentari, ens demostra que ho aproba en tots els seus punts, lo que creiem que fa molt bé, puig el mateix Crist, d'existir en aquests temps d'hipocresia y de miserias, ab una escupinada desprecia'ria als que no fan altra cosa en la seva vida que fer ostentació de lo que no n'han de fer, puig el bon Deu no pot consentir qu'aixó se li presenti als seus ulls.

Está molt bé. Pero velshiaquí que no fa molt temps, ab ocasió d'haver publicat el cardenal Casañas la tremenda pastoral excomunicant al nostre estimat confrare barceloní *El Poble Catalá* y prohibir la seva publicació (?) y lectura,

La Cruz, el nostre excelent y ferm diari católic, va publicar també la indicada pastoral, a fi y efecte de ajudar a la campanya que'ls ultramontants han emprés contra'l periódic que, respectant tota classe de religions, ha posat al descobert algunes intrigues dels ultramontants.

Y també perque'ls nostres llegidors puguin jutjar, els retallém les següents ratlles de aquella pastoral y que van esser publicades en el periódic católic tal y tal:

"Salvador, por Misericordia Divina, del título de los santos mártires Quirico y Julito, de la Santa Iglesia Romana, presbítero cardenal Casañas y Pagés, obispo de Barcelona, con uso del grado Pápio, caballero del collar de la real y distinguida Orden de Carlos III y de la gran cruz de Isabel la Católica condecorado con la de igual clase del Mérito Militar, etcétera, etc."

Y ara nosaltres, que'ns agrada posar les coses en son lloc, per únic comentari a lo que transcribim, sols preguém als nostres llegidors que tinguin la amabilitat de veure si poden lligar aquestes dues... *moscas por el rabo*.

Eh com les gasten els nostres propagandistes de la *única religión verdadera?*

Sobre el espíritu científico

Entre los seres que piensan y que exponen la producción más ó menos sana de su cerebro, hay dos maneras de pensar: la mística y la científica.

Según que se razone de una ó de otra manera, se afirma ó se duda, se cree ó se analiza, se rueña ó se obra.

El espíritu místico, que corresponde al estado de ignorancia, que suple al análisis; a la observación, al conocimiento exacto por la imaginación, conviene:

- 1.º A los religiosos;
- 2.º A los poetas;
- 3.º A los que pueden llamarse socialfuturistas.

El espíritu científico, que en todo se opone al precedente, corresponde a la necesidad insaciable de conocer, y se manifiesta por una duda y una crítica constantes, por una investigación continua de las causas y de los efectos consiguientes.

El problema de los orígenes del mundo se resuelve cómodamente por el religioso con su absurda hipótesis Dios.

Jamás una hipótesis ha sido una solución.

No hay duda que en esta materia habrá siempre muchos puntos oscuros; pero aparte de que la aparición del primer hombre es de una importancia secundaria, es irracional detener todas las investigaciones, paralizar para siempre la inteligencia con la declaración de hallarse el problema definitivamente resuelto con la inexplicable existencia de un creador.

"Al Cosmos incomprendible, decía Anacarsis Clootz, añadís el Teos, más incomprendible aún".

Ese esfuerzo religioso para la cristalización del pensamiento, cada vez más desbordado, tiende a convertirse en un simple vestigio de los siglos de la infancia humana, y lo que ayer era misterio y desconocido, es lo conocido, lo explicado de hoy; el rayo, que para nuestros antepasados era grandiosa manifestación del Todopoderoso, ha sido canalizado, producido a voluntad, embotellado, domesticado y nos alumbrá y nos transporta.

Lo mismo sucede con todos los descubrimientos del hombre; cada vez se aclara el misterio de los tiempos primitivos; cada día caen hechos del orden sobrenatural en el dominio científico, y se plantean nuevos problemas que se resolverán a su vez, presentándose nuevas incógnitas y así seguirá indefinidamente la humanidad.

¿Tenéis la clave del misterio? ¿Estáis en posesión de la verdad? ¿Todo se explica para vosotros? ¡Dormid, pues, tranquilos señores religiosos! Nosotros decimos humildemente conocer poca cosa; reconocemos nuestra ignorancia ante la multiplicidad de los fenómenos naturales; pero queremos saber, buscamos, analizamos. Para vosotros la certidumbre, que inmoviliza; para nosotros la duda, que impulsa, que mueve, que trabaja, que vive.

E. DENIAUT MORAT.

Un cas de Separatisme

Una amable senyoreta de Manlleu enviá, fa alguns dies, una artística postal a una amiga seva de Lleida.

La direcció estava posada perfectament. No hi faltava punt ni coma. «Donya Fulana de Tal, carrer de Tal, número tants. Lleida.»

Doncs bé. La postal siguié remesa altre cop a Manlleu ab la direcció esborrada ab llapis vermell y blau y ab la següent inscripció: «A su procedencia para mejor dirección. No hay Lleida en España.»

Cóm?—va dirse la senyoreta, persona ilustrada y que escriu admirablement el catalá.—A mi m'havien ensenyat que Lleida era la capital d'una de les quatre provincies catalanes; ciutat sobre'l Segre, estació de ferrocarril, carretera real, etc., etcétera»

Y va remetre altre cop la postal cap a Lleida; quan al cap de poc, una altra vegada reb, retornada, la postal, ab l'inscripció de la mateixa lletra, però més grossa, com si qui l'hagués escrita, s'hagués enfadat per la reincidencia: «No hay Lleida en España.»

Ja no insistí més la senyoreta; y feu bé de no insistir. Qué n'hauria tret, a la fi, de volguer fer entrar a la raó a un separatista empedernit?

Per haver dit menys que no pas Lleida no era espanyola, han estat processats els companys catalanistes.

Doncs pels empleats de Correus, que no va promulgarse la llei de Jurisdiccions?

**

Aquest fet relata el nostre estimat confrare *El Poble Catalá*.

Es vergonyós a tot serho y'l seu comportament d'mostra la beligerancia dels nostres governs.

Nosaltres sols preguntém: Per qué aquest empenyo en crear y fomentar el separatisme? Lleida será sempre Lleida, per més que no ho vulguin els *savis de Vilatrista*.

En l'Hotel

Continental

Avall carrer d'Apodaca anava al pas decidit, si bé ab l'estómac fallit y pocs rals a la butxaca.

Murmurava—«¡Dinar call!» quan cert flayre persebeixo, aixeco'ls ulls y lleigeixo «Gran Hotel Continental.»

Sens encomanarme a Déu ja dins val y tot xano xano,

m'assento a taula y demano ignorán quin era'l preu.

—¿Que voldrá arrós?

—¡Vinga arrós!

Seguiren plats y més plats; bon ví, postres variats, pa del dia y saborós.

Bé ja'l ventrell, clavo foch a un cigarro de mitj ral.

pensant—«¡Ni cap general haurá dinat mellor, Roch!»

Mes ¡ay! faig dos palmadetas, y ab la riatlleta al bec,

vé un criat. dich-li—«¿qué dech?» y'm contesta—«Tres pessetas.»

—¡Tres pessetas!—tot sorprés vaig replicarli ab veu baixa

—¿No pot ferhi una rebaixa? ¡passi per duas!

—¡Son tres!

¡Recristo, quin compromís! Mentrestant butxaqueijaba,

—«¡tindré dotze rals!»—pensava

—«¡jo que'm creya diná ab sis!» (1)

Y'l criat de cua d'ull observanme'ls moviments,

barbotejava entre dents:

—«¡Pobre Llátzer, quin treball!»

Per últim ¡hossana! ¡hossana! reunesch la suma ansiada;

pago y ab una gambada y'l rostre com una grana,

de nou me llenso al carrer fenme comentarís mil;

pero ab l'ànim mes tranquil y reflexionant a pler,

vaig dirme ab convicció vera:

—«no tens pas rahó, no, Roc;

has suferit un equivoc, pero has dinat de primera.»

¡Comoditat! ¡perqué tanta?

un tractament que seduheix, y sobre tot que ofereix una netedad qu'encanta.

No cal dir que'ls menjadors fresquívols y ventilats,

al modern us decorats, son cada hú un pom de flors.

¡Res! que la cosa s'ho val y no n'hi há mes de bullit: qui vulgui estar ben servit,

que vaigi al CONTINENTAL.

Roch.

Plecs y esquinsades

Consti que nosaltres no llegim *El Progreso* perque no'l comprém, per la senzilla raó de que no'ns agrada l'ensar cap centim. Pero passant per davant d'un dels kioscos, van veure l'altre dia aquell periódic que portava ab lletres grosses la següent capsalera: «*Decidle á Lerroux...*»

Y no vam llegir res més. Ab la mostra ja n'hi ha prou pera saber lo que l'orgue de l'ídol revolucionari aconsellaria als joves y fins als *viejos bárbaros*.

«*Decidle*—deuria dirloshí—que vosaltres seguireu suant pera que les gotes se converteixin en cacau que li oferiréu, encara que a casa vostra no hi hagi un pa a la post. *Decidle* que vosaltres, r. mat *revolucionari*, no l'oblidareu mai més pel gran bé que sempre us ha fet y per la tranquil·litat y armonia que sempre ha portat al partit republicà. *Decidle* que quan siga l'hora de la *revolución... de las barricadas*, ja li enviaréu a dir per si vol assistir en persona a dirigir-la, ell que en aquesta classe d'actes ja hi te la ma trencada. *Decidle...* ¡quant-s y quantes coses no deu aconsellar *El Retroceso* als seus quatre llegidors y mitg que dignu al *mártir* al *home model*, al *polític sincer*, *ídol*, en fi, que tot ho es *Don Lacandro*,—puig lo mateix serveix pera un *barrido* que para un *frega-*

(1) S'adverteix qui hi ha taulas de 6 y de 8 rals.

do,—al despedir-lo en la seva marxa... real, dic, triomfal pera l'Argentina!

Si aquell *Decidit a Lerroux* ens alcançés a nosaltres, li diríem, sense escoltarnos a ningú, lo que li hem de dir. Ara per ara no li podem dir res mes que, bon viatge y fins... a mai mes, que d'*Alejandro*, en aquesta terra, mentres no siguin *magno*, no en volèm.

Queda enterat el Sr. *Lacandro*?

Sembla que a algú regidor no li va semblar prou bé lo que deia LA SENYERA respecte a cert assumpte, per quan va dir que al nostre periòdic se li havia de posar foc.

Home, senyor... arcalde a voltes, no podria esperar l'hivern pera fer lo que diu?

No veu que ara encara fa calor? Allavors potser ens estalviaria l'haver d'encendre'l braser pera acalentarnos.

Coses d'Espanya:

El secretari de Valenzuela (Jaen) va portar pres a Madrid a un individu que estava complicat en una falsificació de billets.

Pero després va resultar que'l jutge va fer present al secretari que no era ell qui havia de conduir al pres, sino la guardia civil. Això, es clar, va molestar al secretari y abans se van dir paraules groixudes, resultant que va quedar detingut també el pobre secretari que's va creure fer un bé portant an aquell falsificador.

* *

També va ser expulsat del cos de policia un individu que va descobrir a un altre falsificador y va publicar una carta en la que deia coses que an el *cuerpo* no li van agradar gens.

Es a dir que, segons se veu, per complir massa ab l'obligació, en el nostre país se premia als ciutadans ab la cessantia o ab la presó.

Anem per molt bon cami, de seguir aixis.

Si serà veritat allò de que l'Àfrica comensa als Pirineus?

La Publicidad, en un telegrama posa de manifest els incidents d'una *corrida* de bous mansos que va celebrar-se a Alcedia, en la que hi varen intervenir la guardia civil y l'arcalde. Y'l diari republicà califica l'acte de *vergüenza nacional*.

Molt bé, molt bé, pero es el cas que *La Publi* segueix relatant les *corridas* que's fan a Barcelona y a voltes las aplaudeix ab entusiasme.

O *semos ó no somos*, confrare. Deixis de corrides y emplein el temps en altres coses més útils. No'ls hi sembla?

Han correbut rumors de crisis governamental.

Ja no'ns venen de nou aquets rumors, puig el nostre poble ja fa temps que hi està de crisis... perpétua.

Un amic nostre aficionat a treure punta fins a les boles de billar ens va dir lo següent respecte al programa de festes de Tarragona.

La de mes *bombo* serà la sortida matinal de les músiques.

La mes *brillante y lúcida* la professó.

La mes arrotonada, les sardanes.

La mes llarga, les carreres.

La mes sorollosa, el castell de foc.

La mes megre, la dels pobres.

Y la mes grassa... No els hi volèm dir per què. Prat escolta.

Ab motiu de les properes festes de santa Tecla, se celebrará una *gran* novillada en la nostra Plassa de Toros.

Sabém que l'*entusiasme* es tan gran pera

assistir an aquell acte de *cultura*, que la ciutat quedarà poc menys que deserta aquella tarda.

Viva el Progreso!

Solts y noves

Convocades pel Comitè local federalista, el dissapte ultim se reuniren en el Centre Federal les Juntas del Centre y Joventut y la Redacció de *La Senyera* pera tractar de la mellor forma de solemnisar el aniversari de la Revolució de Setembre, dita la *Gloriosa*.

Al efecte esmentat se nombrá una comissió organitzadora composta dels presidents y secretaris de les respectives entitats.

Segons les impresions darreres sembla que's tracta de fer una cosa grossa si bé deslizada per complet de tot compromís ab els demés elemens que formen ó poden formar en el bloc de les esquerres mes ó menys liberals y democràtiques.

Tam prompte com la cosa estigui ultimada, ja en donarén coneixement als nostres llegidors.

Avui ens limitém a extractar el programa de les festes que celebrarà Tarragona els dias 22, 23, 24 y 25 del corrent; en el número vinent publicarem el programa oficial de les mateixes:

El dia 22 comensaran les festes de Santa Tecla ab repartiment de 1,500 bonos als pobres, pasada per gegants y nanos, danses y Xiquets de Valls.

Els Ateneus y el Centre Catalá inauguraran el curs acadèmic y aquet darrer presentará el grupo atlètic.

El dia 23, al mati, hi haurá dianes per gralles, músiques militars, xiquets de Xalls y l'orquestra-cobla tarragonina. A la tarda hi haurá sardanes a la Rambla y professó. Al vespre música a la Rambla, castell de focs y ball.

El dia 24 ofici solemne, xiquets de Valls y feste de l'art a la plassa de toros, prenenthi part l'orfeó la cobla tarragonina y músiques militars. A la nit, sardanes, funcions teatrals, música a la Rambla y focs al moll.

El dia 25, darrer de las festas, hi haurá la festa escolar, curses de bicicletes, motocicletes y a peu, ab premis en metálic. Al vespre tindrà lloc una cavalcada, en qual pendran par totes les societats de recreu ab carrosses.

La Cmpayia del ferrocarril ha concedit rebaixes que valdran del 21 al 25.

Degut a un erro lamentabilíssim, els dependents del Gran Hotel Continental se begueren el divendres a la nit un líquid insecticida pensantse que era vi, produint la mort d'un d'ells, En Josep Rius, a qual familia enviém l'espressió del nostre mes sentit condol. L'altre dependent que també en begé se trova afortunadament fora de tot perill.

En el nombre últim van passarnos algunas erratas d'impremta, de les que n'hem de fer menció d'una al menys, que cambia completament el sentit de la frase.

En la secció *Plecs y esquinsades*, al parlar den Melquiades Alvarez deíam que volia ingresar en el partit federal ab *fora* paga al clero, tenint que dir ab *forsa*, que es tal com ell temps endarrera ho va declarar.

El *café torrat CAXAMBÚ* se ven en les tendes d'ultramarins y comestibles de Miquel Blanc (Plassa de la Font 59 y Cos del Bou 1) y en la de'n Federic Miret, (Unió 35.)

Com varem anunciar, el diumenge van reunir-se en el Institut els esperantistes tarragonins, que'ant constituït el Grup esperantista y nomenantse una comissió, composta dels senyors Marins Burgos, Josep Vidal, Agustí Ribas, Francesc Torres y Joan Moles, pera que procedeixin a redactar el reglament pera presentar-lo a la segona reunió que tindrà efecte'l próxim diumenge.

A la reunió van assistirhi bon nombre de esperantistes que van inscriure's casi tots en el Grup y cada dia son més els que s'hi apunten.

L'èxit dels organitzadors es ja cert, y el Grup prompte serà una entitat ben considerable.

Per la nostra part ens alegrém y veíem ab moltíssim gust la agrupació dels aimants de l'hermosa llengua internacional Esperanto.

Ha sigut proclamat candidat solidari pera diputat provincial, el senyor En Josep Ignasi Llorens, pera les properes eleccions que han de efectuar-se en els districtes de Séu d'Urgell y Sort.

S'anuncia la próxima reparació del periòdic *El Llobregat Federal* a Sant Feliu de Llobregat.

Veurem ab gust la reparació del nostre confrare correligionari.

El nostre company en la premsa de Reus, En Francesc Cubells y Florenti, properament obrirà una Academia mercantil, en la que, com son nom indica, s'establiran clases de Teneduria, Càlcul mercantil, Francés, Anglès, Alemany y altres assignaturas útils pera'l comerç.

Les clases aniran a càrrec d'experts professors.

Desisjém al nostre company un èxit ben falaguer.

El dia 15 del corrent comensarà a publicar-se a Barcelona una important revista teatral ab el nom de *Teatralia*, que dirigitrá'l brillant periodista y critic teatral En Rafel Marquina (*Farfarello*). Colaborarán en la nove publicació les mellors plomes de la terra catalana.

El valent setmanari nacionalista *Metralia* ha publicat un nombre extraordinari en commemoració de la memorable data de l'11 de Setembre de 1714.

El darrer dissapte a la U. D. N. de nostra ciutat s'hi celebrá una vetllada política en commemoració del aniversari del 11 de Setembre de 1714, fent us de la paraula els Srs. En Jordi Pedrol, Eu Bernabé Martí y En Pere Lloret d'aquesta y el Sr. Flos de la "Unió Catalanista" de Barcelona.

L'acte, segons referencies, fou solenníssim y els oradors escoltaren forea aplaudiments del no'trit auditori.

Sentim que la reunió de que parlém en altre lloc d'aquest número ens impedisí assistirhi.

La carrera internacional de bicicletes en la que se disputarà la copa «Gran Hotel Continental», tindrà lloc els dies 6, 7 y 8 del proper Desembre.

S'están fent ja els treballs preliminars perque resulti la dita carrera la més important de quantes han tingut lloc a Catalunya.

El nostre bon amic y correligionari En Josep Masdeu ha obrert al públic una xocolateria en la Plassa de la Font.

No cal dir ab quin gust consigném la nova y'l nostre desitg d'un bon èxit.

La senyora esposa del nostre bon y estimat amic y correligionari En Manel Bonachí, el dimecres va donar a llum ab tota felicitat un herms nen.

Tant la mare com el recent nascut segueixen sense novetat.

La nostre felicitació ben sincera pera les families Bonachí.

L'«Orfeó Tarragoní» va donar el diumenge darrer un concert en Torredembarra, quin acte va veures concorregut a mes no poder, y se'ls hi tributá una continuavació.

Es aquet un nou y lligitim triomf que la entitat cantaire tarragonina pot anotar junt als molts que ja porta conquerits en el seu poc temps de la seva renaixensa.

Diu un confrare local:

«Constituye un abús incalificable lo que hacen algunos individuos que toman asiento en las sillhs de la Rambla y se niegan a satisfacer el importe que cuidan de cobrar los asilados de la Casa de Beneficencia, a favor de la cual cedió el Ayuntamiento este arbitrio.

Sería conveniente que la guardia municipal obligara a levantarse a los que proceden con tal falta de consideración.»

Es un escándol lo que passa ab alguns subjectes que no volen pagar els 5 o 10 céntims que'ls hi correspon per sentarse a les cadires de la Rambla. Nosaltres ho hem presenciad alguna volta y hem vist desseguida de quina classe de gent se tractava.

Gent de bé, naturalment.

La societat «Catalana general de crédito» instal·lará les seves oficines en el local que ocupava el *café Paris* en la Rambla de sant Joan, quin local ja va tancar-se'l dijous y va apareixe un cartell anunciant la próxima obertura de la acreditada societat bancaria.

Se diu que'l Crèdit Lyonnais també obrirà sucursal en aquesta ciutat.

Proveu el gran *Café torrat CAXAMBÚ*, si voleu alimentaros y digerir bé.

Llibres y Revistes

Poetes valencians contemporanis.—Volum 84 de la «B. P. de L'Avenc» editat ab el mateix gust que ha presidit l'edició de les obres autiors de la mateixa casa.

En l'impossibilitat de fer una critica de cada un dels treballs y autors que la componen donarem el seu nom a continuació puig que tots son igualment dignes de lloansa;

Teodor Llorente, Vicent Querol, Rafel Ferrer Bigné, Jascinto Labaila, Feliu Pizcuita, Eduard Escalante, Josep Bodria, J. Arroyo y Almela, J. Aguirre Matiol, Constanti Lombart, Antoni Palanca J. B. Pastor y Aícar, V. Iranzo Simón Ll. Cebrian y Mezquita, J. Espiau Bellvesser, J. Puig Torralba, F. Badenes Dalmau, J. M.ª de la Torre, R. Andrés y Obrelles, Leopold Trenor.

Es el mellor elogi que podem fer.

LA EDUCACIÓ LAICA

Escola de 1.ª Ensenyansa

Robolledo, 4 baixos

Ensenyansa científica y racional. Clases especials de repás, reforma de lletra y preparació pera la 2.ª ensenyansa.

S'admeten recomenats y externs

Tipografia Tarraconense Méndez Núñez, 5,

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y COMPANYIA (Societat en comandita)

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Agulles, Almeria, Málaga, Cádiz, S. villa, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamont y Isla Cristina), Vigo, Malin, Villagarcia, Cádiz, Coruña, Ferrol, Riva de Guad. Avilés, Santia. de Compost. Passa. J. S. Sant S. Est. Ba. Gra y Bur. u.

Serv. i rà il. ventual pera l'Nori d' Esp. i. y. al. se. la. n. els ports de Va. en. ia, Alacant, Málaga, Cádiz, S. villa, Vigo, Co. r. u. n. y. a, Santand. r. y. Bilbau.

S' admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d'aquets port el pròxim dijous el magnífic vapor espanyol

CABO CREUX

de 2.500 tonelades, capità D. Victoriano Beitia. Admetent càrrega y passatgers pera els esmentats ports.

Consignatari a Tarragona: En MARIÁN PERES

CARNICERÍA

DE

JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell.

Se serveixen tota classe d'encàrrecs y provisions.

Cos del Bou, nom. 12.-TARRAGONA

PASTISSERÍA Y COLMAT

SARAH BERNHARTD

DE

LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etc.— Complert, assortit en capsets, especials pera bombons.— Objectes de luxe, xampany vins y licors del país y de l' extranger.

Sant Agusti, 19.—Tarragona

FABRICA DE BRAGUERS

DE

Aparells ortopédics (trencats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que u saben construir. Costa molt colocal un bragner, pero mes encare saberlo construir, puig avans de colocallo be es indispensable saberlo construir perque sense la ciencia y practica de construcció mal se pot adquirir la de colocalció.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixent per complert llur construcció, anuncien la radical curació de les hernies o trencadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes practic y modern pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebelds que siguin.

Grans existencies de braguers petits de goma pera la radical curació de les hernies congénites o de l' infancia y tot lo que s' refereix a Cirurgia y Ortopedia.

Casa Montserrat, Unió, 34.—Tarragona

BODEGA VINÍCOLA

DE

DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus módics. Únic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de X. rez Sanchez Rorata, els quals s' exportaran a preus sumament econòmics.

SE SIRVEIX A DOMICILI

Teléfono nom. 67.

3, S. Agust, 3.—Tarragona

GRAN FÀBRICA DE CALSAT

PERA PÁRYULS

DE

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94.-TARRAGONA

PALLEJÁ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construït exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etc. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

CLINICA Y CONSULTORI

pera las enfermetats de la dona

Vies urinaries, Cirujia operatoria, parts electroterapia y análisis

micro-químico d'orina y productos patológicos

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

DOCTOR RABADÁ

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera els pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Ramba Castelar, 31, principal

GRAN HOTEL CONTINENTAL

DE

MARTÍ Y REDÓN

Apodaca, 30.—Teléfono, núm. 5

TARRAGONA

Establiment de primer ordre completament nou y construït exprofés pera hotel. Situació inmejorable aprop de l'estació y del port. Habitacions estucades. Magnífiques terrasses ab vistes al mar y al camp. Llum eléctrica. Quarto de bany y ducha. Quarto fosc per fotogràfs. Salons de lectura y pera visites. Autogarage. Weterclosets. Café restaurant.

Higiene y confort modern. Servei de gran luzo pera banquets.